

Roming regulacija u državama u regionu: Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Republici Makedoniji i Republici Srbiji

AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I POŠTANSKU
DJELATNOST CRNE GORE
INFOFEST, SEPTEMBAR 2017. GODINE

SADRŽAJ

1. AKTIVNOSTI KOJE SU PRETHODILE ZAKLJUČIVANJU SPORAZUMA O SNIŽAVANJU CIJENA USLUGA ROMINGA U JAVNIM MOBILNIM KOMUNIKACIONIM MREŽAMA
2. IMPLEMENTACIJA SPORAZUMA O SNIŽAVANJU CIJENA USLUGA ROMINGA U JAVNIM MOBILNIM KOMUNIKACIONIM MREŽAMA
3. DOSADAŠNJE ISKUSTVO U PRIMJENI SPORAZUMA I EFEKTI PRIMJENE SPORAZUMA
4. IZMJENE U EU ROMING REGULACIJI
5. NOVI KORACI DRŽAVA U REGIONU

AKTIVNOSTI KOJE SU PRETHODILE ZAKLJUČIVANJU SPORAZUMA O SNIŽAVANJU CIJENA USLUGA ROMINGA U JAVNIM MOBILNIM KOMUNIKACIONIM MREŽAMA

1. Uredbe EU br. 717/2007 i EU br. 531/2012 Evropskog parlamenta i Savjeta Evrope o romingu u javnim mobilnim komunikacionim mrežama u EU
2. Predlog zaključaka Evropske komisije sa sjednice Borda regulatora(BEREC-a) održanog na Kipru (septembar 2012) ka Savjetu Evrope
3. Inicijativa zemalja regiona sa sastanka održanog u Skoplju dana 4.07.2013. godine (Srbije, Makedonije i Crne Gore) o uključivanju u roming regulativu Evropskog parlamenta i Savjeta Evrope
4. Konferencija regulatornih predstavnika Evrope u Skoplju (avgust 2014. godine) između predstavnika Crne Gore, Makedonije, Srbije, Bugarske, Albanije i Turske
5. Potpisivanje Sporazuma o snižavanju cijena usluga rominga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama 29.09.2014. godine u Budvi

IMPLEMENTACIJA SPORAZUMA O SNIŽAVANJU CIJENA USLUGA ROMINGA U JAVNIM MOBILNIM KOMUNIKACIONIM MREŽAMA

Sastanci koordinacionog tijela za implementaciju Sporazuma

- ▶ RATEL – Sastanak predstavnika koordinacionog tijela za implementacija Sporazuma, decembar 2014. godine: dogovorena dinamika snižavanja cijena roming usluga;
- ▶ RAK– Sastanak predstavnika koordinacionog tijela za implementacija Sporazuma, jun 2015. godine: dogovorena je razmjena podataka o saobraćaju i prihodima operatora između regulatornih tijela potpisnica Sporazuma;
- ▶ AEK– Sastanak predstavnika koordinacionog tijela za implementacija Sporazuma, novembar 2015. godine: utvđena je forma zajedničkog upitnika;
- ▶ Ratel – Sastanak predstavnika koordinacionog tijela za implementacija Sporazuma, jun 2016. godine: dogovoren je nastavak aktivnosti na realizaciji Sporazuma;
- ▶ RAK– Sastanak predstavnika koordinacionog tijela za implementacija Sporazuma, maj 2017. godine: zauzet je zajednički stav po pitanju daljih faza u realizaciji Sporazuma. Dogovoreno je da se nadležnim ministarstvima upute inicijative za zaključenje novog sporazuma.

IMPLEMENTACIJA SPORAZUMA O SNIŽAVANJU CIJENA USLUGA ROMINGA U JAVNIM MOBILNIM KOMUNIKACIONIM MREŽAMA

Donošenje odluka od strane regulatornih agencija o dinamici snižavanja cijena usluga rominga:

- ▶ RATEL–25.12.2014. godine
- ▶ AEK–10.03.2015.godine
- ▶ RAK–11.06.2015. godine
- ▶ EKIP–11.03.2015. godine

IMPLEMENTACIJA SPORAZUMA PO FAZAMA PREMA DINAMICI I NIVOU MAKSIMALNIH CIJENA PO UREDBI EU

Maksimalne prosječne veleprodajne cijene poziva, SMS poruka i prenosa podataka u romingu (bez PDV-a)

Period primjene	Cijena poziva po minutu u €	Cijena SMS poruke u €	Cijena po MB u €
od 30.06.2015. do 30.06.2016. godine	0.14	0.03	0.25
od 01.07.2016. do 30.06.2017. godine	0.10	0.02	0.15
od 01.07.2017. godine i dalje	0.05	0.02	0.05

IMPLEMENTACIJA SPORAZUMA PO FAZAMA PREMA DINAMICI I NIVOU MAKSIMALNIH CIJENA PO UREDBI EU

Maksimalne maloprodajne cijene poziva, SMS poruka i prenosa podataka u romingu (bez PDV-a)

Period primjene	Cijena poziva po minutu u €	Cijena SMS poruke u €	Cijena po MB u €
od 30.06.2015. do 30.06.2016. godine	Odlazni poziv 0.29	0.09	0.70
	Dolazni poziv 0.08		
od 01.07.2016. do 30.06.2017. godine	Odlazni poziv 0.24	0.08	0.45
	Dolazni poziv 0.07		
od 01.07.2017. godine i dalje	Odlazni poziv 0.19	0.06	0.20
	Dolazni poziv 0.05		

DOSADAŠNJE ISKUSTVO U PRIMJENI SPORAZUMA I EFEKTI PRIMJENE SPORAZUMA

- ▶ Operatori su, bez obzira na pokrenute sudske postupke protiv odluka regulatornih agencija, primijenili utvrđene cijene usluga rominga.
- ▶ Agencije prikupljaju i obrađuju podatke po kvartalima.
- ▶ Opšti trendovi obuhvataju podatke počev od Q3 2014. godine do Q1 2017. godine.

DOSADAŠNJE ISKUSTVO U PRIMJENI SPORAZUMA I EFEKTI PRIMJENE SPORAZUMA

BOSNA I HERCEGOVINA

Opšti trendovi na osnovu prikupljenih podataka, posmatrano prema uporedivim kvartalima:

- Na maloprodajnom nivou:
 - ❑ Trend povećanja broja minuta odlaznih poziva;
 - ❑ Prvo trend rasta, a zatim pada broja minuta dolaznih poziva;
 - ❑ Trend smanjenja poslatih SMS poruka;
 - ❑ Značajno povećanje količine prenesenih podataka.

- Na veleprodajnom nivou (posjete iz država potpisnica Sporazuma):
 - ❑ Prvo trend rasta, a zatim opadanja broja minuta;
 - ❑ Trend opadanja broja SMS poruka;
 - ❑ Trend povećanja količine prenesenih podataka.

DOSADAŠNJE ISKUSTVO U PRIMJENI SPORAZUMA I EFEKTI PRIMJENE SPORAZUMA

CRNA GORA

Opšti trendovi na osnovu prikupljenih podataka, posmatrano prema uporedivim kvartalima:

- Na maloprodajnom nivou, saobraćaj sa tarifnim dodacima :
 - ❑ trend povećanja broja minuta odlaznih poziva kod prepaid i postpaid korisnika;
 - ❑ trend opadanja broja minuta dolaznih poziva kod prepaid i postpaid korisnika;
 - ❑ trend opadanja broja SMS poruka;
 - ❑ trend povećanja količine prenosa podataka.

- Na veleprodajnom nivou (posjeta iz država potpisnica Sporazuma):
 - ❑ trend smanjenja broja minuta;
 - ❑ prvo trend pada SMS poruka;
 - ❑ trend povećanja količine prenosa podataka.

DOSADAŠNJE ISKUSTVO U PRIMJENI SPORAZUMA I EFEKTI PRIMJENE SPORAZUMA

MAKEDONIJA

Opšti trendovi na osnovu prikupljenih podataka, posmatrano prema uporedivim kvartalima:

- Na maloprodajnom nivou:
 - ❑ Trend povećanja broja minuta odlaznih poziva
 - ❑ Trend opadanja broja minuta dolaznih poziva
 - ❑ Trend smanjenja poslatih SMS-a
 - ❑ Trend povećanja količine prenesenih podataka

- Na veleprodajnom nivou (posjete iz država potpisnica Sporazuma):
 - ❑ Trend povećanja broja minuta
 - ❑ Trend opadanja broja SMS-a
 - ❑ Trend povećanja količine prenesenih podataka

DOSADAŠNJE ISKUSTVO U PRIMJENI SPORAZUMA I EFEKTI PRIMJENE SPORAZUMA

SRBIJA

Opšti trendovi na osnovu prikupljenih podataka, posmatrano prema uporedivim kvartalima:

- ▶ Na maloprodajnom nivou, saobraćaj sa tarifnim dodacima :
 - ❑ trend povećanja broja minuta odlaznih poziva;
 - ❑ trend opadanja broja minuta dolaznih poziva kod prepaid korisnika i trend povećanja dolaznih poziva kod postpaid korisnika;
 - ❑ trend opadanja broja SMS poruka;
 - ❑ trend povećanja količine prenosa podataka.

- Na veleprodajnom nivou (poseta iz država potpisnica Sporazuma):
 - ❑ trend povećanja broja minuta;
 - ❑ prvo trend rasta, a zatim pada SMS poruka;
 - ❑ trend povećanja količine prenosa podataka.

IZMJENE U EU REGULACIJI

- ▶ Uredba broj 531/2012 izmijenjena i dopunjena Uredbom od broj 2015/2120: maloprodajne cijene u romingu biće kao “roaming at home”
- ▶ Implementaciona Uredba Komisije EU broj 2016/2286: detaljna pravila o fer politici korišćenja
- ▶ Uredba broj 2017/920 o izmijeni Uredbe 531/2012 u pogledu pravila za veleprodajno tržište rominga: uvedene su snižene veleprodajne cijene usluga rominga. Stupanjem na snagu ove uredbe, od 15. juna 2017. godine ukinute su dodatne naknade uz domaću maloprodajnu cijenu usluga rominga u EU

NOVI KORACI DRŽAVA POTPISNICA SPORAZUMA O SNIŽAVANJU CIJENA USLUGA ROMINGA U JAVNIM MOBILNIM KOMUNIKACIONIM MREŽAMA

- Inicijativa regulatornih agencija za zaključenje novog sporazuma upućena ministarstvima
 - Zajedničko obraćanje ministarstava ka Evropskoj komisiji sa inicijativom da se izmijenjena roming regulativa EU primijeni i na četiri države potpisnice Sporazuma;
 - Odgovor Evropske Komisije;
 - Podrška zemljama ,potpisnicama Sporazuma;
 - Slijedi izrada Studije Evropske Komisije do sredine 2018.godine;
 - Predložena je direktna komunikacija sa mobilnim operatorima radi dobrovoljnog smanjenja cijena rominga i približavanja cijenama EU.
- Očekivanja regulatornih agencija:
 - postizanje dogovora između ministarstava u vezi sa zaključenjem novog sporazuma država u regionu.